

KUSTBON

Veckotidning för svenskarna i Estland.

Sjunde arg. N _o 2.	Prenumerationspris: Helt år Emk. 200:—. 1/2 " " 100:—. I Sverige: Helt år . . . Kr. 4:—. 1/2 " . . . " 2:—. I Finland: Helt år Fmk. 30:—. 1/2 " " 15:—.	Utkommer alla onsdagar. Utgivare: Svenska Folkförbundet. Redaktör: N. Blees, Riddaregat. 9, Reval.	Annonspris : 2 mark per mm. I Sverige: 5 öre per mm. I Finland: 30 penni per mm. För annons, som införes 10 eller flere ggr räknas 20% rabatt.	16 jan. 1924.

Alexander Lindström †

Bäraren av detta i hela Nuckö samt inom vida kretsar i övriga Svenska Estland så vä kända namn finnes ej mera i vår krets. Den 7 dec. avsomnade han lugnt och stilla i sin broders hem i Österby-Bruk i Sverige. Sorgebudskapet kom ej oväntat. Den bortgångne var redan sedan en längre tid tillbaka av läkare förklarad som obotligt sjuk. Döden kom som den barmhärtige befriaren. Det var den stora mannamördaren tuberkulos, som skördade hans liv. Redan under Lindströms militärtid 1911 visade sig det onda i elakartade svullnader å halsen så att Lindström befriades från vidare tjänstgöring. Först 1921 tycks det onda hava levat upp igen och underkastades L. upprepade operationer å lasarettet i Västerås. Så inträdde en förbättringsperiod, att Lindström vågade tänka på att tillsammans med äldsta bror övertaga fädernegården i Höbring, Rikull, Nuckö för att härigenom bliva vår på jordbrukets område efterblivna hembygd till nytta. Med liv och lust grep han sig verket an, uppgjorde planer, fällde timmer och skulle bygga en mönstergård efter svenskt mönster. Men så gjorde sig dödsfienden påmind igen och drog ett grovt sträck över alla beräkningar. Lindström var redan nu på det klara med vad det gällde och skyndade sig

att föra sin rikssvenska hustru och två små barn tillbaka till deras hemland, sedan han först så gott som bortslumpat hela sin bosättning. Några veckor efter ankomsten till Sverige måste han intaga sjuksängen. Vårdades så några månader på sanatoriet Solbacken och utskrevs därpå som obotligt sjuk. Under hela sjukdomen tog han allt med jämnmod och visade ingen som helst fruktan för slutet. „Självs önskar jag nu få sluta när som helst“, skriver han till undertecknad d. 24 aug. Brodern skriver, att han avundas det stilla lugn, som ännu i döden vilade över den bortgångnes drag.

Med Alexander Lindström förlorade Svenska Estland en av sina främsta söner. Den bortgångne förenade i sin person den praktiska dugligheten parad med den mest fullödade idealism. Hade han fått fullfölja sina planer, hade han blivit en föregångare, då det gällt att lyfta vårt jordbruk ur dess sekellånga sömn. Det var hans ofta återkommande ord, att han ej ville predika reformer med ord, utan med levande gärning. Och därtill hade han de erforderliga förutsättningarna: praktisk erfarenhet och teoretisk utbildning.

Här en kort översikt över hans, mänskligt sett, för korta arbetsdag. Alexander Lindström föddes i Höbring d. 2 nov. 1889. Redan tidigt visade han sig som

en vaken och ideellt anlagd natur. Deltog med brinnande lust i ungdomsföreningen „Kamrateringens“ arbeten. 1909 på hösten sökte och vann han inträde vid Vendelsbergs folkhögskola. Rektor Oskar Lundgren vitsordade honom som kursens bästa elev. Återvände så hem efter att en sommar hava praktiserat som jordbruksarbetare vid Björka-Säby och ville omsätta det inhämtade och sedda i sin hembygds karga mark. Men oförståelse och fördomar stäckade den unga, sprudlande viljan. Efter militärtjänsten styrde han åter kosan till det omtyckta Sverige och blev antagen som elev vid Björka-Säby lantbruksskola. Hade så anställningar på större gårdar som arbetsledare. —

De som känner Alexander Lindström närmare, de vet, att hans väg varit beströdd med många törn. Därför: sov gott, käre kamrat! Vi ses igen, kanske snart. Du skiljdes härifrån med hoppet om livets seger över döden. Dödens udd fanns ej för dig. Du är bärgad, men vi, överlevande kamrater, de kvarblivna länkarne i ringens brustna kedja, få ännu gå igenom mången mörk dal, falla och stappla, sarga oss till blods. Vi sörja dig icke som död — du lever. Tack för allt! Mätte vi kunna återförenas! „Mötas och skiljas är livets gång — Skiljas att mötas är hoppets sång“.

Joel Nyman.

Svensk-finska St. Mikaelstämman i Reval kyrkosamlingens i Reval kyrkostämman.

Den 13 dennes avhölls Svensk-finska St. Mikaelstämman i Reval allmänna kyrkostämman å svenska skolan.

Programmet omfattade:

- 1) redovisning för kyrkorådets verksamhet under 1923,
- 2) budget för 1924,
- 3) val av 5 kyrkorådsledamöter, 2 representanter för kyrkodagen och prosterisynoden, 3 revisorer samt kandidater.

Av kassaredovisningen framgick att inkomsterna under 1923 uppgått till 406.038 mark, utgifterna 332.024 mark.

Att årets budget så bra gått ihop beror därpå att kyrkan fått mottaga i gåvor av f. d. konsul E. Gahlnbäck 50.000:- mk., direktör Oskar Ingman 50.000:- mark, och att köpmannen Olof de Verdier insamlat 58.000:- mark, näml. av konsul Hedman 10.000, Kurt Bringendorff 10.000, kapten R. Tamm 5.000, Joseph Schultze 10.000, dir. E. Rasmussen 3.000, Gustaf Andersson 2.000, Carl Ruckman 3.000, A. B. 1.000, N. N. 5.000, O. V. 3.000, A. M. 2.000, G. E. 3.000, H. Häsbbe 1.000.

Dessa gåvor voro avsedda för kyrkans reovering och att i ordningställa kyrkougarna. Detta arbete är utfört och kostar 169.598 mk.

Ävenså har församlingen fått mottaga av Gotteskasten härstädes 79.000:- mark.

Församlingens inkomster och utgifter för 1924 balansera på 300.000:- mk. Medlemsavgiften fastställes till 200:- mk. för medlem bosatt i Reval och 100:- mk. för medlem bosatt på Nargö.

Rågöborna hava hitintills betalt sin kyrkoskatt enligt den gamla kyrkolagen i natura (d. v. s. säd, fisk, smör, kött, ost, ägg o. s. v.).

Nu har frågan väckts att även skatten för Rågöarne må omsättas i penningar om de så önska.

Stämman fastställer härvidlag 150:- mk. i skatt. Förslaget att jämställa Rågöarne med Nargö går ej igenom.

Nargö kolonin har mycket lidit under kriget och lever som bäst under beklagliga förhållanden, som hyresgäster i sina före detta egna hus. Ävenså sakna de skolhus, som man tänker börja uppföra i vår och som kräver stora ansträngningar och uppoffringar av den lilla kolonin (omkring 250 personer). Ävenså få Nargöborna besöka skriftskolan i Reval som också medför rätt ansevärd utgifter, ty församlingens kyrkoherde besöker Nargö blott 2 gånger om året.

Allt detta gör att Rågöborna äro i viss mening bättre lottade än Nargöborna nu äro. —

Till medlemmar i kyrkorådet, som består av 15 folkvalda (och 2 självskrivna) representanter, av vilka varje år 5 rådsmedlemmar avgå, återvaldes Herman Blees, Adam Boman samt nyvaldes Leander Berg, Nikolaus Blees och Carl Thomson.

Till kandidater: lotsen Karl Berg, Adam Heldring, expeditorn C. M. Berg, Rosa Pettersson, Zakarias Luther och Amandus Kühn. Till revisorer utsågos: C. M. Berg, Ernst Berg och R. Pettersson. Till representanter på kyrkodagen och prosterisynoden återvaldes: J. Klanman och dir. O. Ingman, och att justera protokollet utsågos: Olga Halberg, Berta Berg och Nimrod Holm. —

Frågan om ombygget av kyrkohuset för att skaffa lämpliga församlingslokaler, skolrum, bostad åt prästen m. m. väcker allmänt intresse och kyrkorådet befullmäktigas att företaga alla behöfliga åtgärder i detta syfte.

Stämman uttrycker sin djupt kända tacksamhet till H. H. Sveriges Ärkebiskop och svenska kyrkans Missionsstyrelse för den hjälp som bevisats församlingen därigenom att pastorn huvudsakligen avlönats från Sverige.

Sedan prost Linderstams flytning från 1 aug. 1923 är kyrkoherdebefattningen vakant och prästtjänsten har sköts av lektor H. Pöhl.

Församlingen har utsikt att genom H. H. Ärkebiskopens och Svenska Kyrkans missionstyrelsels välvilliga tillmötesgående få en ny själasörjare.

Man kan ej förbigå att påpeka att kyrkoherdebefattningen här är mycket krävande, för att kunna fylla de lagliga fordringarna, ty utom de söndagliga svenska gudstjänsterna förutses predikan på finska (1 gång i månaden), ävenså är kännedom i estniska språket en oundviklig faktor. —

Deltagandet i stämman, som var talrikare än någonsin förr, präglades av varmt intresse för gemensamma strävanden och kyrkoliv och lämnade de bästa intryck.

Förhandlingarna, som leddes av ordföranden i kyrkorådet, öppnades med psalmsång och bön samt avslutades med „Vår Gud är oss en väldig borg.“

Från utkiken.

Trots långvarig tystnad, så finns Farbror Svenske ännu kvar på vår syndiga planet. Fastän gammal och ålderdomsskröplig, ämnar han till och med försöka bestiga utkiken — om han får. Ty nyheten över, att allas vårt skötebarn Kustbon kryat till så pass, att det kan tänka på möjligheten att varje vecka göra ett besök hos våra kustbor, har till den grad verkat uppiggande på ens fysik, att viljan att vara till nytta återvänt. Nu beror det bara på förmågan och stränga herrn med saxen vid Kustbons papperskorg. Mätte båda parterna förbliva mig bevägna!

Då nu Kustbon — endast dess nya titelvignett på julnumret kommer slocknande livsandar att vakna till livs — känt sig så pass livsduglig, att den vill besöka oss

varje vecka, vill jag endast upp-
repa, vad som står i tidningens
första nummer d. 1 jan. nådens
år 1918: „Varje svensk man och
varje svensk kvinna skall anse det
som sin plikt att på något sätt
bidraga till Kustbons tillvaro, hans
tilltagande i ålder och nåd — till
allas vårt bästa.“ Och, „skam
åt den svensk, som stänger sin
dörr för honom.“ I samma num-
mer och av samma författare an-
föres även, att Kustbons första
hälsning skall vara: „Varer sven-
ske“! Många, många äro tyvärr
de hem, där han under de gägna
åren ej blivit insläppt eller där
han körts på dörren. Och Kust-
bon, som bort varit allas vårt
gemensamma skötebarn har fått
till den grad lida umbäranden,
att stort ej fattats i att den dött
— av brist på våra landsmäns
förståelse för dess betydelse, på
brist av understöd och vård. Av
denna orsak har den ej heller
kunnat vara vad den velat
och bort vara. Det beror även
på oss själva, om tidningen skall
på ett mer tillfredställande sätt
än hitintills kunna tillfredsställa
våra önskemål beträffande den-
samma. Ett är emellertid säkert
skulle varje svenskt hushåll mot-
taga Kustbon som sin vän, då är
dess framtid betryggad och med
den även vår plats i den stora
svenskfamiljens led. Därför: alla
vakna landsmän, upp till samling
kring vår egen tidning! Det lilla
offer vi bringa densamma, det är
ett kapital, som i sinom tid beta-
lar sig med ränta på ränta. Må
vi bevisa, att vi äro svenskar!

Farbror Svenske.

De nya post- och telegraf- taxorna.

Enligt regeringsbeslut höjes
posttaxan från 1 jan. d. å. och
blir följande: För postkort 3 mk.,
med svar 6 mk. Lokalportot av-
skaffas så att också breven inom
staden numera kosta 5 mk. och
postkortet 3 mk. Korsband inom-
land kosta 1 mk. för varje 50 gr.

Inskrivningstaxan för försäkrade
försändelser höjes från 5 till 10 mk.
För flygpost tillkommer utom den
vanliga taxan: för brev 10 mk.,
brevkort 5 mk, korsband för varje
50 gr. 15 mk. Portot för brev
inomland 5 mk och till utlandet
15 mk. blir oförändrat.

Några statistiska uppgifter om Svensk-Finska St. Mikael's för- samling i Reval.

Vid årets slut utgjorde medlems-
antalet i Reval och på Nargö
725 personer, på Rågöarne 370,
tillsammans 1095. Födda 20 barn
— 11 pojkar och 9 flickor. Döda
12 personer, inflyttade 15 och
utflyttade 12 personer. Medlems-
antalet har ökats med 11 perso-
ner. Förelysta äro 13 och vigda
11 par.

Av de hädangångna har änke-
frun Anna Christianson uppnått
en ålder av 83 år, Tomas Öster-
berg 81 år, Getter Lindberg 78
och Valborg Espling nära 77 år.

Lokala nyheter.

Regeringen beslöt d. 11 jan.
att införa 8 timmars arbetsdag i
alla statens ämbetsverk och kans-
lier. Detta beslut har framkallat
häftiga protester från tjänsteper-
sonalens sida, ty hittills har abets-
dagen omfattat blott 6 timmar.

Tvivelaktigt om Estland köper utsäde från Sverige.

Med anledning av den våta
sommaren och missväxten behöver
Estland importera utsäde av olika
slag. Man har underhandlat med
Sverige, och hade nästan gott
hopp att därifrån få detsamma,
jämte jordbruksmaskiner och ras-
djur.

Man hoppades samtidigt få upp-
taga ett lån på Kr. 800.000. — för
ändamålet.

Nu skriver estländska jordbru-
karnes organ „Kaja“, att det är
svagt hopp att genomföra denna
plan, ty det svenska utsädet stäl-
ler sig betydligt dyrare än det
danska, som erbjudes.

Återblick på år 1923.

(Forts. fr. föreg. nr.)

Valen till II riksdagen den
5—7 maj bevisade att landet,
trots den stora partisplittringen,
betydligt gått till höger. Det
tog dock två månader tid innan
K. Päts, bondeförbundets ledare,
lyckades bilda ny regering. Den-
na regering har lyckats hålla
sig uppe ett halft år, men före
årets slut utträdde ur densamma
arbetspartiet (ministrarna A. Wei-
dermann och Anderkopp) och
något tidigare under oppositio-
nens tryck agraren, kommunika-
tionsministern K. Ipsberg.

Den inre politiska himmelen
har varit rätt mulen, tack vare
partiernas intriger och kampen
om makten. Oppositionen i riks-
dagen har ej sparat på ord och
interpellationer att störta den
s. k. högerregeringen, och den
senare har ofta haft det mycket
hett. Synnerligen hett var det
sist vid budgetens första läsning,
då man ville framhålla att finans-
ministern utlånat några miljoner
av rikets gulfond. Detta på-
stående hade ock en dålig ver-
kan på vår valuta, som härvid
föll omkring 10%. Då det se-
nare visade sig att gulfonden
fanns kvar, och att rikets finan-
ser voro tillfredsställande, blev
det igen lugnare och vår mark
föll ej mera, utan stiger så små-
ningom.

Den pennigekris, som rädde
under hösten hade sin grund
huvudsakligen däri att lantbru-
karne till följd av den mycket
våta sommaren och hösten icke
voro i stånd att skaffa de pro-
dukter, som man beräknade få
för exporten och för den inre
marknaden. 75% av Estlands
folk är jordbrukare och om lant-
mannen sättes ur stånd att pro-
ducera kännes det överallt i lan-
det. Så ock här. Detta förhål-
lande har ock medfört att en
och annan firma fått sitta hårt
emellan. Men så hade och hava

vi även affärer mera än vanligt som vilja bliva rika över natten.

Vi kan säga att Estland i materiellt avseende stått sig bra och att rikets utgifter och inkomster hava gått bra ihop.

I det yttre har landet levat i lugn och ro. Om ock hotande moln uppstått hava de igen försvunnit. Fredstraktatens slutackord med Ryssland angående opereringen och rekvireringen är ock slutförd. Det mellanhavande, som föranleddes av estniska konsulatets plundring i Petersburg av de estniska kommunisterna därstädes, har gottgjorts genom Rysslands tillmötesgående. Estland har nu ingått handelstraktat med Sverige, Finland, Danmark, Island, Tyskland, Frankrike samt avslutar i en snar framtid en sådan med Ryssland och England.

Med Lettland har knutits fastare förbund och gränsfrågan har blivit slutförd. Letterna hava ock avstått från att begära Runö, men tyckas nu vilja köpa den av Estland. Vi kunna dock ej tänka oss att det kan ske och äro övertygade därom att få behålla denna vår ö.

Vi hava ingen anledning att misströsta, utan kunna med gott hopp om framgång för vårt land och folk ingå i det nya året.

Politicus.

Utlandet.

Det blir sannolikt arbetare-regering i England.

Ledarne ha utlovat moderation och få sålunda i ett flertal frågor understöd av liberalerna, som dock nekat ingå i någon koalition.

Det väntas, att denna nya regering skall erkänna sovjet, som lovat erkänna förkrigsskuldena. Under liknande förhållanden kunde sovjet vänta erkännande av vilken regering som helst i vilket land som helst.

Slutresultatet av de engelska valen är 258 höger, 192 av arbetarepartiet, 157 liberaler och 8 „andra“.

Grekland kommer att bli republik.

De nu förrättade valen ha givit republikanerna stor majoritet. Nu skall det (för syns skull) bli folkomröstning om statsformen. Kungaparet har, på reg:ns uppmaning, lämnat landet.

Venezelos har nekat återvända till Grekland på grund av det sätt varpå kungaparet avlägsnats, säger han. Sannolikare är, att han förstår att presidenten i det partikäbblande Grekland ej får någon avundsvärd lott.

Skadeståndskommissionen har fattat ett märkligt beslut.

Kommissionen har enhälligt beslutit förorda Tysklands begäran att prioritet framför skadeståndsbatalningarne skall beviljas på den tilltänkta krediten å 70 miljoner dollars till inköp av spannmål och fettämnen.

Tyskland har fått ny riksbankschef, d:r Schacht, som lovar att valutan skall vara stabiliserad i april.

Insamling för svenska skolan och dess julfest.

Före julen sattes en liten frivillig insamling i gång här i Reval bland vänner och bekanta för ovannämnda ändamål. Därigenom ävensom genom en liten anspråklös bazar för samma ändamål åstadkoms den lilla nätta summan av c. 9.000 Emk.

Till de goda givarna, ingen nämnd men ingen glömd, säges här ett varmt tack!

Rättelse.

I nr. 21/22 f. å. anges i notisen om mötet på Östsvensk Samlings lokal, att sammanskottet för Kustbon inbringat 430 Fmk. Vi be här få rätta, att sammanskottet inalles inbringade 480 Fmk.

Red.

Svenska Odlingens Vänners styrelse sammankallas härmed till

styrelsemöte

i Reval på Riddaregatau 3 torsdagen den 24 januari kl. 7 e. m.

Dagordning:

1. Tiden och platsen för årsmötet,
2. Budgetförslag för 1924 m. m.
3. Löpande frågor.

H. Pöhl
ordförände.

Söndagen d. 20 januari kl. 1/2 11 f. m.

predikan på Svenska skolan

(Riddareg. 3.)

En flicka, från god familj på landet önskar plats i en bildad svensk eller tysk familj i Reval. Närmare hos denna tidnings redaktion.